KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

LAUSUNTO 16.2.2024

EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE

Asia: U 89/2023 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä annetun direktiiviin (EU) 2015/2302 (matkapakettidirektiivi) muuttamiseksi matkustajien suojelun tehostamiseksi sekä direktiivin tiettyjen näkökohtien yksinkertaistamiseksi ja selkeyttämiseksi

Kuluttajaliitto ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto otsikkoasiassa.

U-kirjeluonnos ja siinä esitetty valtioneuvoston kanta on pääosin kannatettava ja hyvin perusteltu. Yhdymme näkemykseen, että direktiiviä on hyvä päivittää ja matkustajien oikeussuojaa parantaa. Matkapaketin määritelmä jää kuitenkin edelleen esitetyssä muodossaan vielä epäselväksi ja lisäselkeyttäminen on jatkoneuvotteluissa tarpeen.

Ennakkomaksujen rajaamista koskevalta osin toivoisimme valtioneuvoston suhtautuvan rajaamiseen lähtökohtaisesti myönteisesti kielteisen kannan sijaan. Poikkeamismahdollisuus kuitenkin mahdollistaa elinkeinonharjoittajille oikeuden poiketa 25 prosentista jos se on oikeasti perusteltua eikä matkanjärjestäjien toimintaedellytykset siten ole vaarassa tämän kuluttajien suojaksi asetetun rajan johdosta. Isot ennakkomaksut eivät ole kuluttajien kannalta hyvä asia vaan riski. Etenkin jos maksukyvyttömyystilanteissa määräaika tehtyjen maksujen palauttamiselle on ehdotetun kolmen kuukauden pituinen (tai jopa pidempi).

Kuluttajaliitto yhtyy valtioneuvoston kantaan koskien matkakupongeista ehdotettua sääntelyä. Asian aiemmissa vaiheissa olemme painottaneet sitä, että kupongin vastaanottamisen pitää aina olla kuluttajalle vapaaehtoista ja hänelle pitää tehdä selväksi tämä. Nimenomaisen suostumuksen edellytys on hyvä asia, samoin kuponkien kuuluminen maksukyvyttömyyssuojan piiriin.

Kuluttajaliitto pitää erittäin kannatettavana sitä, että matkustajan oikeutta purkaa matkapakettisopimus väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi selkeytetään. Direktiivissä olisi tarpeellista selkeyttää normaalissa peruutustilanteessa matkustajalle palautettavasta matkapaketin hinnasta matkanjärjestäjän veloittaman peruutusmaksun määräytymisen perusteita, sillä peruutusmaksut ovat joissakin tapauksissa olleet huomattavan suuria. Kotimaisestihan meillä on kuluttajariitalautakunnan käytäntöä tähän liittyen ja käytännön kokemusta siitä, että maksut ovat paikoitellen aivan kohtuuttoman suuria. Komissio ei ehdota direktiivin selkeyttämistä tältä osin, mitä on pidettävä valitettavana.

Asian käsittelyn aiemmissa vaiheissa olemme tuoneet esiin myös sitä, että yhä useammin matkat ostetaan välittäjältä ja välittäjän vastuuta tulisi selkeyttää. Valtioneuvoston kannassa ei nyt ole mainintaa tästä asiasta. Me suhtaudumme lähtökohtaisesti positiivisesti esimerkiksi ehdotukseen, että maksukyvyttömyyssuojavelvoite ulotettaisiin välittäjiin (osittain), kunhan velvoitteen asettamisen kriteerit ovat täsmälliset ja tarkkarajaiset.

Kuluttajaliitto ry

Tiina Vyyryläinen
vaikuttamistyön päällikkö, OTK